

Cyfarfod Grŵp Rhywogaethau Anffodrol Ymledol Partneriaeth Bioamrywiaeth Cymru

Swyddfa Llywodraeth Cymru, Aberystwyth

27 Chwefror 2013: 20fed Cyfarfod

COFNODION

Yn Bresennol

Dave Thomas	DT	LIC
Alys Edwards	AE	WBP
Niall Moore	NM	GBNNSS
Jo Hughes	JH	CCGC
Nick Birula	NB	EAW
Colin Charman	CC	CCGC
Nigel Ajax-Lewis	NAL	WTSWW/WTW
Matthew Ellis	ME	CCGC
Sean Hathaway	SH	Cyngor Dinas Abertawe
Kathleen Carroll	KC	LIC
Anthony Hicks	AH	CLILC
Mike McCabe	MMc	CCGC
Neville Rookes	NR	CLILC
Chris Tucker	CT	FCW
Wolfgang Wuster (o wefan Bangor)	WW	Prifysgol Bangor

Ymddiheuriadau

Lizzie Wilberforce	WTW
Sarah Bird	CZ
Chris Newman	
Ben Wray	CCGC
Richard Poole	RP
Mike Morris	SRT
Rob Taylor	PAWS
Jenni Hartley	LIC
Judith Oakley	OI

1. Pwyntiau gweithredu a chofnodion y cyfarfod diwethaf

Cytunwyd bod cofnodion y cyfarfod diwethaf yn gofnod cywir o'r cyfarfod ac y byddent yn cael eu cyhoeddi. Rhoddwyd sylw i fwyafrif y pwyntiau gweithredu o gyfarfod mis Tachwedd, ac mae'r rhai sy'n weddill naill ai wedi'u cynnwys ar yr agenda neu'n parhau i fynd rhagdynt.

PWYNT GWEITHREDU 05 – rhoddodd NM y diweddaraf am gynnydd a wnaed gyda Chyfarwyddeb IAS yr UE, sy'n debygol o fod ar gael tua adeg y Pasg. Nid yw'r union amserlenni'n glir ond mae posibilrwydd y bydd yn cael ei mabwysiadu fel rheoliad yn hytrach na Chyfarwyddeb. Mae'n debygol o ganolbwyntio ar rywogaethau nad ydynt yn frodorol i unrhyw ran o'r UE ond sy'n achosi cryn bryder.

Cydnabuwyd y byddai angen i effaith y Gyfarwyddeb ar Gymru adlewyrchu'r newidiadau sydd wedi'u cyflwyno gan Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC).

PWYNT GWEITHREDU 08 - Mae is-boblogaethau o'r corbarot torchiog wedi eu gweld yng Nghymru. Cafwyd manylion gan SH o achosion yn Abertawe lle'r oedd pobl wedi eu gweld wrth fynd o gwmpas eu bywyd bob dydd, ac mae'n ymddangos mai adar sydd wedi dianc yw'r rhan fwyaf. Mae manylion y boblogaeth yng Nghaerdydd yn annelwig o hyd. Dywedodd DT fod y mater yn debygol o gael ei grybwyll yng nghyfarfod nesaf Bwrdd Rhaglen Rhywogaethau Anffodorol Prydain a da o beth fyddai cael y diweddaraf am faint/dosbarthiad y boblogaethau yng Nghymru cyn hynny.

PWYNT GWEITHREDU 1. AE i gael y diweddaraf gan Laura Palmer ar faint y boblogaeth yng Nghaerdydd a rhoi adborth i Lywodraeth Cymru a GBNNSS.

PWYNT GWEITHREDU 14 - cafwyd y diweddaraf am gynnydd y gwaith gyda'r gawod goch a Jac y Neidiwr. Mae'r ymchwil yn CABI yn mynd rhagddo'n dda.

Nod Gweithgor Biaddiogelwch GBNS yw gwella sut mae biaddiogelwch rhywogaethau INNS yn cael ei gydgyssylltu ar draws cyrff cyhoeddus yn y sector amgylcheddol ym Mhrydain. Ar hyn o bryd, mae biaddiogelwch yn tueddu i ganolbwyntio'n bennaf ar "glefyd", gyda llai o bwys ar rywogaethau anffodorol ymledol. Mae gwaith ar ganllawiau biaddiogelwch gweithredol dyfrol Asiantaeth yr Amgylchedd yn parhau, a phan fyddant yn barod, byddant yn cael eu hychwanegu at y pecyn E-ddysgu ac mae Asiantaeth yr Amgylchedd Cymru yn awyddus i rannu'r adnodd hwn yn ehangach ag eraill fel y gallant ei fabwysiadu neu ei addasu fel sy'n briodol. Dylai'r canllawiau bioamrywiaeth a'r pecyn E-ddysgu fod ar gael yn y gwanwyn (mis Ebrill).

PWYNT GWEITHREDU 2. AE i ychwanegu canllawiau biaddiogelwch dyfrol at wefan WPB pan fyddant ar gael

Cafwyd y diweddaraf am Adolygiad Comisiwn y Gyfraith o Ddeddfwriaeth Bywyd Gwylt gan KC. Mae Comisiwn y Gyfraith wedi datblygu cynigion/argymhellion mewn perthynas â rhywogaethau anffodorol ymledol ond penderfynwyd gohirio'r gwaith yn sgil cyflwyno Cyfarwyddeb yr UE, a allai newid y ddeddfwriaeth gyfredol.

Cytunodd y grŵp nad oedd hyn yn gwneud synnwyr oherwydd bod Cyfarwyddeb yr UE yn annhebygol o gael effaith sylweddol ar ddeddfwriaeth ddomestig yng Nghymru a Lloegr a gallem gollu'r cyfle i wella deddfwriaeth mewn perthynas ag INNS.

Mae cynigion wedi'u datblygu ac mae angen bwrw ati i'w rhoi ar waith.

PWYNT GWEITHREDU 3. NM i gysylltu â Chomisiwn y Gyfraith ynglŷn ag effaith Cyfarwyddeb yr UE ar ddeddfwriaeth ddomestig ac adborth wedi'r drafodaeth.

Llywodraeth Cymru fydd yn croesawu cyfarfod nesaf Bwrdd Rhaglen GBNS ar 11 Ebrill 2103.

Cafwyd manylion gan DT am y gwaith a wnaed ledled Prydain ers y cyfarfod diwethaf, sy'n cynnwys penderfynu gwahardd gwerthu nifer o blanhigion dwr hynod ymledol (rhedyn y dŵr, pluen parot, dail-ceiniog arnofiol, corchwyn Seland Newydd, briallu'r dŵr). Bydd Gorchymyn yn cael ei ddatblygu yng ngwanwyn 2013 ar gyfer Cymru a Lloegr a fyddai'n dod i rym ym mis Ebrill 2014 i roi cyfle i waredu/gwerthu'r planhigion dan sylw.

Yng nghyfarfod y Cyngor Prydeinig-Gwyddelig ar 7 Medi 2012 (Caeredin), gofynnodd Gweinidogion Gweinyddiaethau'r Cyngor i swyddogion y DU ac Iwerddon gynnal gweithdy i rannu profiadau ac arferion da mewn perthynas â rhywogaethau anffroddol ymledol. Mae Defra yn trefnu gweithdy deuddydd yn Llundain ar gyfer y Cyngor Prydeinig-Gwyddelig ar 30 Ebrill/1 Mai. Bydd Llywodraeth Cymru, EAW a CCGC (CNC erbyn hynny) yn cynrychioli'r Grŵp hwn yn y digwyddiad hwnnw. Un o'r testunau trafod fydd gwaith i waredu *Didemnum vexillum* yn harbwr Caergybi.

Cafwyd cefnogaeth gan Lywodraethau Cymru a'r Alban, CCGC a Scottish Natural Heritage i barhau â gwefan GBNS. Mae'r achos dros eithrio, a gyflwynwyd i Defra, wedi'i gymeradwyo ac felly bydd y wefan yn parhau i fod ar wahân i wefan Gov.UK.

Mae Defra wrthi'n cynnal Adolygiad o Reoleiddio Amgylcheddol Doethach, gyda chymorth cyrff eraill yn cynnwys GBNS, Llywodraethau Cymru a'r Alban, Asiantaethau'r Amgylchedd, cyrff Gwarchod Natur, Coedwigaeth a CEFAS. Mae'r adolygiad trawsbynciol, a lansiwyd ym mis Gorffennaf 2012, yn gwerthuso'r posibilrwydd o wella'r fframwaith rheoleiddio amgylcheddol. Mae strwythur model yn cael ei ddatblygu ar gyfer darparu gwybodaeth am nifer o faterion – Rhywogaethau Anffroddol Ymledol, Cynefinoedd, Maetholion. Mae'r elfen rhywogaethau anffroddol ymledol yn cael ei threialu ar hyn o bryd. Mae'r gwaith hwn yn canolbwyntio'n bennaf ar Loegr ar hyn o bryd, er bod Cymru wedi cymryd rhan mewn trafodaethau, ac mae angen dylanwadu rhagor ar y gwaith hwn.

Cyfarfu grŵp llywio Porth Gwybodaeth Rhywogaethau Anffroddol (NNSIP) yn ddiweddar a gofynnodd DT am wirfoddolwyr i gynrychioli Grŵp Rhywogaethau Anffroddol Ymledol y WBP yng nghyfarfodydd y dyfodol. (nodyn wedi'r cyfarfod: mae cyfarfod nesaf NNSIP yn cael ei drefnu gan Defra 11.30-15.00, Llundain (lleoliad i'w gadarnhau), 20 Mehefin 2013).

Cafwyd trafodaeth wedyn am lif data ac ymateb cyflym ar gyfer rhywogaethau gwylidwriaeth uchel, gyda'r cysylltiadau rhwng Canolfannau Cofnodion Lleol a'r Rhwydwaith Bioamrywiaeth Cenedlaethol ac argaeledd data rhywogaethau a baratoir o ganlyniad i arolygon ceisiadau cynllunio yn cael eu crybwyll fel mater allweddol sydd angen sylw.

Gofynnodd NM am adborth ar y daflen ganllaw ar ddail-ceiniog arnofiol a baratowyd gan GBNNSS ac a yw'r ddogfen yn rhoi darlun cywir o'r sefyllfa bresennol yng Nghymru. Amcangyfrifir bod dail-ceiniog arnofiol yn costio £23.5 miliwn y flwyddyn i economi Prydain.

PWYNT GWEITHREDU 4. Pawb i roi adborth i GBNNSS ar y Taflenni Ffeithiau Rhywogaethau sydd ar gael ar yr NNSIP

PWYNT GWEITHREDU 5. NAL/ME i gynrychioli Grŵp Rhywogaethau Anffroddol Ymledol WBP yng nghyfarfod nesaf grŵp llywio'r NNSIP.

Mae GBNNSS wrthi'n datblygu deunyddiau e-hyfforddi ar rywogaethau anffroddol ymledol yn dilyn argymhellion y grŵp hyfforddiant, a dylent fod yn barod erbyn mis Mai 2013.

2. Cylch Gorchwyl Grŵp Rhywogaethau Anffroddol Ymledol WBP

Dosbarthwyd y Cylch Gorchwyl diwygiedig ar gyfer Grŵp Rhywogaethau Anffroddol Ymledol WBP ym mis Rhagfyr i roi cyfle i bobl roi sylwadau ac mae bellach wedi'i ddiweddarau. Bydd y fersiwn derfynol yn cael ei dosbarthu wedi'r cyfarfod i gael ei gymeradwyo'n derfynol, fel y gellir ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru cyn cyfarfod cyntaf Bwrdd Strategaeth Bioamrywiaeth Cymru ar 27 Mawrth 2013.

PWYNT GWEITHREDU 6. Pawb i anfon unrhyw ychwanegiadau/sylwadau terfynol at AE aedwards@wtwales.org erbyn 12 Mawrth 2013 fan bellaf.

3. Dileu Gwyniaid Pendew

Cafwyd y diweddaraf gan NBB ar y prosiect i ddileu Gwyniaid Pendew ar 3 safle yn y de-orllewin. Mae'r prosiect yn parhau o hyd ond dylai lwyddo yn y pen draw i gael gwared â Gwyniaid Pendew yng Nghymru. Cadarnhaodd NBB y bydd y prosiect yn parhau ar ôl i CNC ddechrau gweithredu.

PWYNT GWEITHREDU 7. NBB i ofyn i swyddog y prosiect i ddileu Gwyniaid Pendew i baratoi nodyn briffio byr ar y prosiect i'w ddosbarthu i'r grŵp Rhywogaethau Anffroddol Ymledol.

4. Neidr Esgwlapaidd

Cafwyd trafodaeth hir am y problemau sy'n gysylltiedig â'r boblogaeth o nadroedd esgwlapaidd (*Zamensis longissimus*) yn y gogledd. Amcangyfrif bod rhwng 50 a 100 ohonynt ar hyn o bryd. Mae Prifysgol Bangor yn monitro'r boblogaeth ac mae'n ymddangos nad oes unrhyw dystiolaeth eu bod wedi symud y tu hwnt i'w milltir sgwâr ac nid oes dystiolaeth eu bod yn effeithio ar gefn gwlad ehangach ar hyn o bryd.

Mae'r Zoological Society of London wedi cael problem debyg gyda nadroedd esgwlapaidd, ac mae poblogaeth sylweddol ohonynt i'w chael yn Regents Park yn Llundain, sydd wedi dechrau ehangu ar hyd y gamlas gyfagos.

Mae'n bosibl bod Sw Bae Colwyn wedi gweithredu'n groes i a14 y Ddeddf Bywyd Gwylt a Chefn Gwlad a dylent ysgwyddo cyfrifoldeb felly, oherwydd mae gadael i'r nadroedd ymsefydlu yn y gwylt

yn enghraifft o arfer gwael iawn gan berchnogion y sw. Dywedodd JH wrth y Grŵp fod y sw yn ymddangos yn barod i fynd i'r afael â'r broblem os oes angen. Fodd bynnag, bach iawn yw'r risg ar hyn o bryd gan fod y neidr yn rhywogaeth sy'n hanu o ganolbarth Ewrop ac yn rhyngweithio â'r un rhywogaethau. Er nad yw wedi cael fawr o effaith hyd yma, rheoli lledaeniad/dileu yw blaenoriaeth y Grŵp o hyd.

Nododd NM fod sawl sw, gan gynnwys Bae Colwyn, wedi cytuno i gydymffurfio â'r cod ymarfer ar gyfer Sŵau ac Acwaria, sy'n golygu y dylent fod yn mynd i'r afael ag achosion hen a newydd o greaduriaid yn dianc. Fodd bynnag, mae'r drafodaeth yn tynnu sylw at fater ehangach o lawer yn ymwneud â bioddiogelwch mewn sŵau a pharciau bywyd gwyllt sydd angen sylw ar lefel Prydain. Cytunodd y Grŵp y dylai sŵau fod yn codi ymwybyddiaeth o effaith rhywogaethau anfrodorol ymledol, mynd i'r afael â chreaduriaid sydd wedi dianc, ac arwain y ffordd a chyfleu negeseuon cryf. Ar hyn o bryd, nid yw llawer o sŵau yn cydymffurfio â'r cod ymarfer gwirfoddol a'r cam gorau fyddai datblygu dull gweithredu ehangach gyda'r sector.

Gellid mynd i'r afael â phryderon drwy bennu amodau trwyddedu llymach, ac awdurdodau lleol sy'n gyfrifol am sicrhau cydymffurfiaeth â nhw, a sicrhau mae sŵau sy'n talu costau gwaith unioni. Fodd bynnag, gallai hyn fod yn anodd ei orfodi gan nad yw sŵau yn rhoi gwybod am lawer o achosion o greaduriaid yn dianc.

Er gwaetha'r effaith /risg gymharol isel hyd yma, roedd y Grŵp yn gytûn bod angen negeseuon a chamau gweithredu cyson mewn perthynas â chreaduriaid sy'n dianc, yn hytrach na chael ymateb gwahanol ar gyfer rhywogaethau gwahanol.

PWYNT GWEITHREDU 8. NM i ystyried sefydlu grŵp bach, i'w arwain gan GBNNSS, ledled Cymru a Lloegr i fynd i'r afael â'r mater.

PWYNT GWEITHREDU 9. DT a KC i drafod dull gweithredu gyda chydweithwyr yn y Tîm Polisi ac ystyried cysylltu â'r sw i'w atgoffa o'i ddyletswyddau dan a41 y Ddeddf Bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad.

5. Blaenoriaethu

Cafwyd rhywfaint o wybodaeth gefndir gan MMc am y gwaith o ddatblygu'r ddogfen flaenoriaethu, sydd wedi bod ar y gweill ers sawl blwyddyn. Aethpwyd ati mewn modd tebyg i'r hyn a wnaed yn yr Alban, gan baratoi'r rhestr wreiddiol o 100 o rywogaethau ar ôl ymgynghori â Grwpiau Cymru y WBP. Defnyddiwyd y daenlen wreiddiol hon i flaenoriaethu a chategoreiddio rhywogaethau sy'n peri pryder i wahanol raddau. Yn dilyn cyfarfod mis Tachwedd, trefnwyd cyfarfod is-grŵp er mwyn gwella'r rhestr fel bod modd datblygu ymateb cyflym lle bo'n briodol a helpu i dargedu adnoddau ar gyfer rhywogaethau/camau gweithredu penodol a argymhellir.

Pennwyd tri phrif gategori yn dilyn y gwaith hwn; Rhywogaethau gwylidwriaeth uchel - *rhywogaethau sydd heb gyrraedd Cymru eto, ond sy'n debygol o'n cyrraedd ac sydd wedi ymledu'n helaeth mewn rhanbarthau eraill*; Rhywogaethau sydd eisoes yn byw'n wyllt ond mae posibilrwydd y gellid eu dileu'n lleol, yn rhanbarthol neu'n genedlaethol; a Blaenoriaethau rheoli strategol - *ar gyfer rhywogaethau sydd wedi ennill eu plwyf lle gallai'r strategaeth gynnwys gwarchod ardaloedd pwysig,*

cyfyngu, rheoli neu liniaru, yn cynnwys creu safleoedd arch/is-safleoedd. Darparwyd rhestr o feysydd gweithredu posibl ac mae angen i'r grŵp ehangach fynd ati i'w ddatblygu ymhellach.

Bydd angen ystyried y ddogfen fel dogfen waith sy'n datblygu dros amser a bydd angen ei hadolygu'n flynyddol drwy'r Grŵp Rhywogaethau Anffroddorol Ymledol.

Nodwyd mai prif bwyslais y categori cyntaf yw codi ymwybyddiaeth a datblygu ymateb cyflym/creu cynlluniau wrth gefn. Mae cryn waith eisoes yn cael ei wneud yn y DU gan y GBNNSS ac mae angen sicrhau nad oes unrhyw ddyblygu. Roedd Grŵp Cymru o'r farn mai'r rhywogaethau yng nghategori dau ddylai gael blaenoriaeth.

Er gwaetha'r gwaith a wnaed i leihau'r rhestr, mae'n parhau i fod yn faith ac yn her o ran adnoddau. O ganlyniad, mae angen ceisio pennu faint o adnoddau sydd eu hangen ac effaith bosibl rhywogaethau. Dylai'r rhestr flaenoriaethu fod yn ddull canoli i helpu pobl i ddeall beth ddylid ei wneud. Felly, mae angen esbonio geiriad a defnydd ymarferol y ddogfen, y gellir ei defnyddio i bennu'r adnoddau y gallai fod eu hangen. Mae angen cynnwys datblygu cynlluniau cenedlaethol.

Ar gyfer categori 1, mae angen i ni sicrhau bod monitro ar waith, nodi lle mae ymateb cyflym wedi'i ddatblygu a lle mae yna fylchau ac mae angen cwblhau hyn.

Mae'r GBNNSS wedi bod yn datblygu fframwaith rheoli risg, sy'n nodi'r materion, a yw'r camau gweithredu a nodwyd yn ddichonadwy, cost, risg y bydd y rhywogaethau yn ailymddangos ac ati. Hyd yn hyn, dim ond ar gyfer rhywogaethau ymateb cyflym y mae hyn wedi'i ddatblygu, ond mae'n helpu i roi darlun cliriach a gellid ei ddefnyddio'n ehangach.

Wrth symud ymlaen, mae angen ystyried a yw'r camau gweithredu a nodwyd yn briodol, parhau i ychwanegu camau gweithredu pellach at y rhestr a phennu swyddogion arweiniol/cyswllt ar gyfer camau gweithredu unigol, a allai arwain at gamau gweithredu unigol ar gyfer rhai rhywogaethau.

PWYNT GWEITHREDU 10. JH ac MMc i baratoi nodyn yn esbonio amcan yr ymarfer, y fethodoleg a ddefnyddiwyd ac ati i gyd-fynd â'r ddogfen flaenoriaethu.

PWYNT GWEITHREDU 11. JH ac MMc i gysylltu ag unigolion yn uniongyrchol ac ychwanegu rhagor o gamau gweithredu gofynnol a'u dosbarthu ymysg Grŵp Rhywogaethau Anffroddorol Ymledol i gael sylwadau.

PWYNT GWEITHREDU 12. Y Grŵp Rhywogaethau Anffroddorol Ymledol i gwblhau templed Cynllun Gweithredu GBNNSS ar gyfer rhywogaethau yng nghategori 2

PWYNT GWEITHREDU 13. AE i ychwanegu adolygiad o'r ddogfen flaenoriaethu fel eitem sefydlog ar agenda cyfarfodydd y Grŵp Rhywogaethau Anffroddorol Ymledol.

6. Y Diweddaraf am y Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr

Cafwyd y diweddaraf ar y Gyfarwyddeb gan NBB. Ni chafodd tîm ymgysylltu'r Gyfarwyddeb unrhyw sylwadau gan y Grŵp Rhywogaethau Anffroddorol Ymledol am y cylch cyfredol (2015). Yn Lloegr, sicrhawyd arian gan Defra ar gyfer cyflawni gwaith yn ymwneud â rhywogaethau anffroddorol ymledol drwy'r Gyfarwyddeb, a fydd yn para nes 2015 ar hyn o bryd. Mae'r Gyfarwyddeb yn cynnwys llawer o gyfleoedd mewn perthynas ag ariannu gwaith ar rhywogaethau anffroddorol ymledol ac mae angen i'r

Grŵp Rhywogaethau Anffroddol Ymledol ddarparu mewnbwn mwy cydgysylltiedig am yr hyn yr hoffem ei weld yn cael ei gynnwys yn ail gylch y Cynlluniau Rheoli Basn Afon.

Nododd NR fod angen gweithio gydag awdurdodau lleol i gyflwyno'r Cynlluniau er mwyn sicrhau mai un o'u sgil-fanteision o bosibl yw rheoli rhywogaethau anffroddol ymledol, ac elwa ar gyfleoedd ariannu a phrosiectau eraill. Mae'r Cynlluniau hyn yn statudol a phan gytunir ar y camau gweithredu, bydd gan Lywodraeth Cymru ymrwymiad i'w cyflawni.

PWYNT GWEITHREDU 14. NBB i ddsbarthu allbynnau (pwynt gweithredu 21 Tachwedd 2012) a pharatoi papur ar gyfer y cyfarfod nesaf ar gyfleoedd i gyfrannu at ail gylch y Cynlluniau Rheoli Basn Afon.

7. Cynllun Strategol ar gyfer Planhigion Anffroddol

Dywedodd DT wrth yr Aelodau fod y gwaith hwn, ynghyd â'r adolygiad o'r Fframwaith Prydeinig, wedi'i ohirio nes ein bod yn gwybod mwy am gynnwys Cyfarwydddeb IAS yr UE. Fodd bynnag, mae'r cynnwys am blanhigion ymledol yn debygol o ganolbwyntio ar y planhigion mwyaf enwog fel clymog Japan, Jac y Neidiwr a phlanhigion y dŵr nad oes hawl eu gwerthu.

Mae gan Lywodraeth Cymru ymrwymiad hefyd i ddatblygu dull strategol o fynd i'r afael â rhododendron – ymrwymiad sydd wedi'i gynnwys yn y Strategaeth Coetiroedd i Gymru. Ni wnaed unrhyw gynnydd hyd yma ac mae angen ei ystyried o'r newydd. Mae gan Barc Cenedlaethol Eryri gynllun strategol ar gyfer rhododendron – mae llawer yn digwydd ac mae angen dwyn y cyfan at ei gilydd.

Awgrymwyd y gallai Grŵp Rhywogaethau Anffroddol Ymledol Cymru fynd ati i annog y gwaith o sefydlu rhagor o fforymau rhanbarthol tebyg i grwpiau Penfro a Dyfrdwy a Gogledd Cymru - gallai hyn fod yn fuddiol iawn o ran datblygu dull strategol o fynd i'r afael â phlanhigion anffroddol yng Nghymru. Gallai hyn arwain at darged i annog sefydlu grwpiau gweithredu rhanbarthol.

Nodwyd bod planhigion anffroddol yn fater i bob grŵp ar lefel Cymru ac felly byddai datblygu dull gweithredu strategol yn fuddiol dros ben. Jac y Neidiwr, clymog Japan a rhododendron yw'r mwyaf cyffredin.

Dywedodd ME y byddai 'Diwrnod Mawr y Ddyfrdwy – Yr Ymosodiad' yn cael ei gynnal ar benwythnos olaf mis Mehefin gyda sylw i gofnodi a rheoli rhywogaethau anffroddol ymledol yn nalgylch Afon Dyfrdwy gyda chymorth ALLau a'r Canolfannau Cofnodion Lleol. Gellid rhannu gwersi a negeseuon o'r digwyddiad ledled Cymru.

PWYNT GWEITHREDU 15. AE i drafod cynnwys Fforwm Dyfrdwy ar Rywogaethau Anffroddol Ymledol mewn seminar ar y Cynllun Gweithredu Bioamrywiaeth Lleol (LBAP), neu yng nghynhadledd WBP gyda chydweithwyr Tîm Cymorth WBP.

Holodd Colin Charman ynglŷn â statws adroddiad ADAS, a gomisiynwyd gan Lywodraeth Cymru ac a ddsbarthwyd cyn y cyfarfod. Comisiynwyd yr adroddiad gan y tîm Amgylchedd Naturiol ac Amaethyddiaeth wrth iddo ysgwyddo cyfrifoldeb dros y rhaglen waith rhywogaethau anffroddol

ymledol a chyn i wybodaeth ddod i law am y gwaith blaenoriaethu a oedd yn mynd rhagddo. Mae CCGC eisoes wedi cyflwyno sylwadau a byddai Llywodraeth Cymru'n ddiolchgar am unrhyw sylwadau ychwanegol.

PWYNT GWEITHREDU 16. PAWB i anfon sylwadau ar adroddiad ADAS at Dave Thomas David.Thomas4@Wales.GSI.Gov.UK erbyn 15 Mawrth

8. Lledaeniad Clymog Japan ar draws awdurdodau lleol Cymru

Rhoddodd NR drosolwg ar y papur, a oedd â'r nod o asesu effaith clymog Japan ar draws awdurdodau lleol yng Nghymru ac asesu i ba raddau maent wedi gweithredu yn ei gylch. Ymateb siomedig a gafwyd gan ALLau, gyda rhyw 50% yn ymateb felly mae angen cael darlun llawer gwell wrth symud ymlaen. Nodwyd mai dim ond un Ganolfan Gofnodion Lleol (Cofnod) oedd wedi cael ei holi hyd yma a da o beth fyddai cysylltu â'r gweddill i weld a allant ychwanegu at y darlun.

Mae'r papur yn tynnu sylw at y ffaith nad oes strwythur adrodd ffurfiol ar gyfer rhywogaethau anfrodorol ymledol yng Nghymru a'r angen o fynd i'r afael â materion yn strategol, ar lefel dalgylch. Mae hyn yn dangos yr angen am un fethodoleg safonol ar gyfer cofnodi rhywogaethau anfrodorol y gellid ei hyrwyddo ledled Cymru.

Mae Exegesis wedi bod yn cynnal gwaith gan arolygu coridorau afon o'r awyr am gost o £2.30 yr hectar, a gellid defnyddio'r dechneg hon i arolygu coridorau afonydd.

Cyhoeddodd NM y byddai Fforwm Rhanddeiliaid Blynyddol GBNNSS yn cael ei gynnal yng Nghaerdydd eleni ac y bydd gwahoddiadau'n cael eu hanfon yn fuan. Disgwylir i'r digwyddiad gael ei gynnal ddechrau Mai/Mehefin ond nid yw'r fformat wedi'i bennu hyd yma.

PWYNT GWEITHREDU 17. NM i ddsbarthu gwybodaeth am Fforwm Rhanddeiliaid GBNNSS pan fydd ar gael.

PWYNT GWEITHREDU 18. MMc i rannu manylion gwaith Exegesis - anfon at AE i'w ddsbarthu i'r grŵp.

PWYNT GWEITHREDU 19. Llywodraeth Cymru i baratoi nodyn i'r Gweinidog ynglŷn â digwyddiad posibl gan y Cynulliad ar blanhigion anfrodorol a'i ddsbarthu i'r grŵp i gael sylwadau.

9. Archwiliad o Gamau Gweithredu a BARS

Rhoddodd AE drosolwg byr ar ddatblygiad BARS a chynnydd o ran annog yr arfer o gofnodi camau gweithredu INNS ar BARS.

Cytunodd y Grŵp i ystyried yr Archwiliad cyfredol o gamau gweithredu cyn y cyfarfod nesaf a thrafod dulliau o fynd ati yn y dyfodol ym mis Mehefin. Bydd cronfa ddata BARS yn parhau i gael ei llenwi a gellir darparu trosolwg ar gamau gweithredu sydd ar y system ar hyn o bryd yn y cyfarfod.

PWYNT GWEITHREDU 20. AE i ddosbarthu'r Archwiliad o Gamau Gweithredu cyn cyfarfod mis Mehefin a'i ychwanegu at yr agenda.

10. Y Diweddaraf gan Bartneriaid (ynghlwm)

11. Unrhyw Fater Arall

Cafwyd y diweddaraf gan AE am waith WBP gyda sefydliadau academiaidd ledled Cymru, dan arweiniad Tracey Lovering. Mae Grwpiau Iefel Cymru'r WBP i gyd wedi darparu rhestr o'r bylchau mewn tystiolaeth sy'n berthnasol i'w cynefinoedd neu ardal. Mae rhai wedi eu datblygu i fod yn gynigion prosiect manylach ac mae angen i'r Grŵp Rhywogaethau Anffordorol Ymledol wneud yr un fath. Cynhelir cyfarfod gyda chynrychiolwyr academiaidd ar 15 Mawrth yn Aberystwyth i fwrw ymlaen â'r gwaith hwn.

PWYNT GWEITHREDU 21. AE i ddosbarthu'r daenlen o fylchau mewn tystiolaeth ar hyn o bryd ac enghraifft o gynnig ymchwil i bawb.

PWYNT GWEITHREDU 22. PAWB i roi adborth ar unrhyw fylchau cychwynnol yn y dystiolaeth a chynigion ymchwil, gan ystyried y ddogfen flaenoriaethu gyfredol, erbyn **dydd Mawrth 12 Mawrth 2013**

Rhoddodd CT y diweddaraf am yr ymgyrch i ddileu ceirw sica a cheirw wapiti. Mae staff Comisiwn Coedwigaeth Cymru wedi bod yn rheoli niferoedd a bydd y saethu'n dod i ben ddiwedd mis Mawrth. Nododd NAL fod adroddiadau diweddar o geirw sica ym Mrynmenyn ger Pen-y-bont ar Ogwr ac felly mae'n ymddangos bod y boblogaeth wedi lledaenu ymhellach na'r hyn a dybiwyd yn wreiddiol.

PWYNT GWEITHREDU 23. CT i ofyn i'r Deer Initiative (DI) ganfod a oes ceirw sica ym Mrynmenyn a rhoi adborth yn y cyfarfod nesaf.

Holodd NAL am gyfyngiadau ar ddefnyddio gwenyn bwm estron i beillio, sydd wedi cael sylw fel problem bosibl yn ddiweddar. Mae angen trwydded i ddefnyddio gwenyn bwm fel peillwyr, a byddai hyn yn fater i'r tîm trwyddedu yn Llywodraeth Cymru, a fydd yn symud i CNC ar 1 Ebrill.

PWYNT GWEITHREDU 24. KC i ymchwilio i'r weithdrefn ar gyfer trwyddedu defnyddio gwenyn bwm estron i beillio a rhoi adborth yn y cyfarfod nesaf.

12. Dyddiadau cyfarfodydd yn y dyfodol

26 Mehefin 2013, Tŷ Ladywell, Y Drenewydd: Ystafell Banw

27 Tachwedd 2013, Tŷ Ladywell, Y Drenewydd: Ystafell Banw